

Pròleg

«El viatge com a camí de coneixement»

El principi de Peter ens ha rebut a la primera pàgina de *Turisme interior* perquè quan Peter comença a allunyar-se dels cinquanta anys sent el pes de la vida. Així i tot, en aquest esglaó màxim de l'escala per on s'ha anat enfilant, encara li poden arribar algunes vivències que no havia abastat abans. Una biografia és un guió obert. La de l'Anton Ferret Baig prometia glòria literària als del seu voltant i, per sort, aquestes prometes difuses s'han materialitzat en la publicació en poc temps de diferència de dos llibres de poemes seus.

En aquest volum de poesia que teniu a les mans —premiat i publicat només al cap d'uns mesos de la seva *opera prima*—, assistim al recorregut de l'autor per la ciutat fundacional de la nostra civilització. Roma fa d'escenari perfecte d'un món que s'enfonsa. L'antic centre de la cultura occidental és el lloc on escapa l'autor, que viatja cap endins emmirallant-se en la decrepitud majestuosa dels temples romans. Aquest joc de contrastos entre devastació i magnificència, entre abatiment i resiliència, impregna les divuit postals d'aquest trajecte.

Si en els ritus iniciàtics d'algunes comunitats els joves han d'emprendre un periple per aprendre a afrontar perills, aquí ens trobem al davant d'una ruta que serveix per recapitular els èxits i els desenganys personals i col·lectius i, alhora, per buscar vies de redempció per a l'avenir. La densitat d'aquest sumari queda matisada per la varietat de tons que trobem en els poemes —la ironia és una espasa que Ferret sap empunyar amb destresa— i, sobretot, pel domini dels recursos poètics que exhibeix en cadascuna de les peces de l'elenc.

Perseguint el propòsit que hauria de tenir aquest discurs introductiu, remarcarem succintament alguns dels valors més captivadors d'aquest llibre breu que, com una ampolla amb un missatge llançada al mar, conté el solatge d'experiència vital i cultural d'un poeta hàbil a expressar amb un llenguatge literari accessible, efectiu i bell idees realment complexes. Per què ens fascina *Turisme interior*? Perquè ens fa mirar amb més clarividència el que duen escrit a les façanes els edificis que ens han quedat dempeus d'un passat remot; perquè l'autor hi reflecteix algunes pors i alguns fracassos que sabem reconèixer i perquè ens demostra empíricament —a través dels versos— el poder de salvació de la bellesa.

Anem per parts. Pel que fa a la forma, llegim poemes diversos per l'extensió i per la rima; s'alternen peces de versos lliures, poemes narratius, poesies amb versos blancs —de mètrica fixa però sense rima— i un parell de sonets. «Nostàlgia vertical» i «Facebook Arctic Data Center» representen només un

petit vestigi de l'anterior llibre de cinquanta sonets publicat per Ferret. En aquest recull, en canvi, hi domina la llibertat constructiva encara que, a banda dels sonets, en sis poemes l'autor continua treballant el ritme comptant escrupolosament les síl·labes de cada vers: heptasíl·labs a «Pensió Azzurra»; decasíl·labs a «Turisme interior», a «Quo Vadis» i a «Roma»; alexandrins a «Plaça de Sant Pere» i dodecasíl·labs a «Pits de lloba». La musicalitat dels versos també la sentim a través de les recurrències i dels jocs sintàctics. Especialment melòdics són «Entrenament» o «Aqua Sextiae». El virtuosisme d'un poeta no s'improvisa i és declamant els seus poemes que ho veiem clar.

Us hem avançat abans que Ferret sap brandir la ironia. En alguns dels poemes, però, hi domina el pessimisme, el desencant o la fatalitat. En més d'un, per contra, hi detectareu ganes de jugar. Estem davant d'un poeta calidoscòpic —com ja ens mostrava la seva obra anterior—, que es recrea en posicionaments contradictoris, com a «Sacco», o que ens deixa entreveure el seu eclecticisme, com a «Turisme interior». Sonoritat a banda, els versos recopilats en aquestes pàgines ens ofereixen una gamma variada de motius, que van des de la inquietud pel futur o la laxitud davant de les incerteses a l'emotivitat o la vibració estètica.

Conscientment, hem declinat la temptació de comentar una a una cadascuna de les divuit postals romanes. El lector hi trobarà el missatge oportú a través del filtre dels seus ulls i del seu cor. Només dibuixarem un petit esbós de l'itinerari intros-

pectiu de Ferret. Les acotacions geogràfiques que acompanyen els poemes ens ajuden a visualitzar el recorregut pels escenaris que l'han impactat. Algunes peces s'enllacen entre elles a partir d'una imatge concreta: la llum del sol, la pols, les cúpules... Hi ha un joc d'icones que cohesionen el conjunt. A través d'espais emblemàtics es va constatant la transició de la *llet* que ens ha fet créixer i que ens sustenta a la *pols* en què ens convertirem. I malgrat tot, per damunt de la fatalitat del pas del temps i de la decrepitud, sobrevola la idea de la redempció gràcies a l'amor per la cultura i pels nostres, al poder de la carnalitat i a la bellesa que ens acomboia.

Per tenir la certesa que una obra és excel·lent no cal buscar-li vincles amb obres precedents. Encara que no pretenc fer-ho, us diré que aquest llibre m'ha connectat des de la primera lectura amb els escenaris de la pel·lícula *La grande bellezza*, de Paolo Sorrentino, que comença justament amb la transcripció d'un fragment de la novel·la *Viatge al fons de la nit*, de Louis-Ferdinand Céline: «Viatjar és molt útil, fa treballar la imaginació. Tota la resta és només desil·lusió i fatiga. El nostre viatge és purament imaginari. Aquí rau la seva força. Va de la vida a la mort. Homes, animals, ciutats i coses, tot és imaginari. És una novel·la, res més que una història fictícia. Ho diu Littré, ell no s'equivoca mai. A més, qualsevol pot fer això. Només cal tancar els ulls. És a l'altra banda de la vida.»

Pel que fa als referents estrictament literaris, he trobat reminiscències d'alguns d'aquests poemes en dos autors que he llegit

últimament. Si us vaga, aneu a trobar «Testes romanes» i «La mà de Virgili» en la magnífica *L'edat d'or*, de Francesc Parcerisas. Us sorprendrà igualment el paral·lelisme entre el «Tors de Belvedere» d'aquest recull i el poema «Estàtua grega» del llibre *Dos punts*, de Wisława Szymborska. Potser no es tracta de lectures que hagin inspirat Ferret però hi ha un vincle temàtic, de sonoritat, d'imatges coincidents que fan pensar en la universalitat del material poètic de *Turisme interior*.

Desitjo que feu una passejada plaent per tots els racons que us esperen a continuació. Després d'haver-m'hi entretingut una vegada i una altra i després algunes més, a mi encara m'encisen. Hi trobareu poemes excel·lents: «Aquae Sextiae», «La calç», «Pensió Azzurra», «Magnetisme», «Turisme interior» i «Roma». I postals fabuloses: «Pits de lloba» i «Tors de Belvedere». En definitiva, esteu a punt d'entrar en un autèntic viatge imaginari.

TERESA TORT VIDELLET

Desembre de 2023

Principi de Peter

Barcelona

Després de Peter ja no pots mossegar
ni closques d'ametlló ni, gairebé, una poma.

Després de Peter, quan reprens el trajecte
que et du a les oficines sols queda cansament
i quan hi entres, només veus taules exhaustes,
carcasses ennegrides de vells ordinadors,
plantes de plàstic i, potser, aquells objectes
inútils i grotescos que algú et va regalar
qui sap si per Cap d'Any o abans de les vacances.

Després de Peter, per més que t'hi escarrassis
ja saps del cert que sols queda l'espera
del moment en què et diran que ja no cals
i que has esdevingut ferralla del sistema
com l'antic engranatge del control horari
que ara han canviat per un circuit imprès.

Després de Peter saps que el teu ofici
és no fer nosa fins que siguis invisible
com l'arxivador de cartó botit de paperassa
que segella per sempre el lacre de la pols.

Després de Peter també saps que escriure
ja no pot ser un somni de plenitud,
només un entreteniment tan meritori
com els quaderns de mots encreuats
o les receptes per fer coca ràpida.

Després de Peter no vols llet als cafès
(aquells cafès burocràtics: fem un cafè, parlem-ne)
perquè et fa coragre i, tanmateix, enyores
engolir a pleret el primigeni calostre
que antany et va fer créixer i et va enrobustir.

Després de Peter, només hi ha una llet
que et pot refer les dents: la llet de lloba.

Aquesta obra va ser guardonada amb el XV Premi Jordi Pàmias de Poesia, 2023, organitzat per l'Ajuntament de Guissona (la Segarra). El jurat estava format per Albert Turull (president), Josep Borrell, Àngels Marzo, Gemma Casamajó i Eduard Batlle, i Claustre Oliveres com a secretària.

© del text: Anton Ferret Baig, 2024
© del pròleg: Teresa Tort i Videllet, 2024
© de l'epíleg: Joan Duran i Ferrer, 2024
© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2024
Sant Salvador, 8 – 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: juny de 2024
ISBN: 978-84-1303-555-0
DL: L 351-2024
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL
www.bobala.cat

✂ imprès a **lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.